

Załącznik nr 1

Program preorientacji zawodowej dla oddziałów przedszkolnych „Kim będę w Przyszłości?” w Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Brodłach¹

1. Podstawa prawna

Prowadzenie działań związanych z preorientacją zawodową w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego reguluje art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy *Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku*² oraz *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 roku w sprawie doradztwa zawodowego*³ w którym zapisano, że działania w zakresie doradztwa zawodowego w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie, rozpoznawanie i kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

2. Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników, systemowej koncepcji preorientacji zawodowej, rozumianej jako ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

¹ Opracowano na podstawie „Autorzy: Miłosz Bujakowski, Izabela Chmiel, Jolanta Hytkowska-Fąfara, Kinga Łabędź-Stanecka, Kinga Sarad-Deć, Danuta Sowiak. Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami. Udostępniany na podstawie licencji Creative Commons – Użycie Niekommercyjne 3.0 Polska (CC-BY-NC)”. <http://doradztwo.ore.edu.pl/wp-content/uploads/1.-Przyk%C5%82adowy-program-dla-przedszkola.zip> (data dostępu: 12.10.2018).

² Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59).

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2018 poz. 1675).

Efektywne działania na rzecz kształtowania preorientacji zawodowej uwzględniają zróżnicowanie zdolności i zainteresowań dzieci.

Zgodnie z modułową strukturą programu na każdym etapie wychowania przedszkolnego realizowane są cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:

-- Poznawanie własnych zasobów.

- Świat zawodów i rynek pracy.

- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

-Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Treści są sukcesywnie pogłębiane i poszerzane w kolejnych latach kształcenia.

3.Cel ogólny orientacji zawodowej⁴

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

4.Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia dzieci⁵

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów (WSDZ) – które wyznaczają treści programowe preorientacji zawodowej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziałów przedszkolnych:

1.Poznanie siebie, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2018 poz. 1675).

⁵ Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2018 poz. 1675).

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych

2. Świat zawodów i rynek pracy m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych m.in.: planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego, uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły i cele wychowania przedszkolnego.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu preorientacji zawodowej są spójne z celami orientacji zawodowej (klasy I-III i klasy IV-VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

5. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- 1) podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej);
- 2) podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej⁶, które prowadzone są przez nauczycieli oraz specjalistów;
- 3) podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w przedszkolu i poza nim (np. występy, pokaz swoich umiejętności, spotkania z pasjonatami i przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki do zakładów pracy, zawody naszych rodziców).

W realizację programu preorientacji zawodowej zostało włączone otoczenie społeczno-gospodarcze, w szczególności rodzice oraz przedstawiciele zakładów pracy i pracodawców, a także instytucji edukacyjnych oraz instytucji działających na rynku pracy.

Preorientacja zawodowa jest ukierunkowana na kształtowanie:

- 4) proaktywnych postaw dzieci wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki pracy jako fundamentu aktywności zawodowej;
- 5) sprawczości, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu;
- 6) samodzielności i samoobsługi oraz kształtowanie takich cech jak utrzymanie ładu, doprowadzanie podejmowanych prac do końca i porządkowanie miejsca pracy;
- 7) szacunku do pracy innych;
- 8) umiejętności współdziałania.

Działania realizowane w ramach preorientacji zawodowej wspierają eliminowanie stereotypów dotyczących ról społecznych i zawodowych.

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad i organizacji udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591).

Preorientacja zawodowa jest stałą perspektywą prowadzenia wychowania przedszkolnego w ciągu dnia, w trakcie swobodnych zajęć dzieci w kąciakach tematycznych oraz w czasie zajęć dotyczących poznawania zawodów najbliższych dziecku. W czasie zajęć dzieci będą poszerzać świadomość dotyczącą świata zawodów z wykorzystaniem prostych zabaw i aktywności.

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego, organizując zajęcia, wycieczki (np. do zakładów pracy, miejsc aktywności twórczej), spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.

Efektywność realizacji wyznaczonych celów warunkowana jest współpracą z rodzicami dzieci. Wsparcie ze strony rodziców poprzedzone zaznajomieniem ich z ideą preorientacji zawodowej wzmacnia działania przedszkola w tym obszarze, i utrwala kształtowane postawy oraz samodzielność i poczucie sprawstwa u dzieci.

Spotkania z rodzicami służą poszerzaniu świadomości w zakresie zadań i możliwości rozwojowych ich dzieci. Udział rodziców w obszarze preorientacji zawodowej, gwarantuje możliwość szerszej współpracy ze środowiskiem lokalnym, np. spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, organizacja wycieczek do zakładów pracy, miejsc aktywności twórczej czy organizacja spotkań z pasjonatami.

6.Weryfikacja efektów zajęć - zamiast oceniania

Założone cele programu będą podlegać weryfikacji (ocenie), w jakim stopniu zostały one zrealizowane dzięki podjętym działaniom. Będzie to odbywać poprzez:

- pytania ewaluacyjne do dzieci (dotyczące zrozumienia przekazywanych treści, potrzeby kontynuowania oraz poszerzenia tematu, atrakcyjności zajęć;
- autorefleksję i samoocenę uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć z wykorzystaniem skojarzeń i myślenia analogicznego);
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców;
- analizę prac dzieci, wykonanych w ramach działań z preorientacji zawodowej.

7.Scenariusze do zajęć z dziećmi oddziałów przedszkolnych do realizacji w ramach zajęć edukacji przedszkolnej

Realizacja programu w oddziałach przedszkolnych odbywać się będzie podczas zajęć edukacji przedszkolnej oraz podczas zajęć wynikających z rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej (logopeda, pedagog). Zajęcia realizowane będą w oparciu o scenariusze, które zawierają rekomendowany rodzaj zajęć.

Prowadzący zajęcia lub spotkania może przeprowadzić je zgodnie ze scenariuszem, dostosowując proponowane sytuacje dydaktyczne do potrzeb i możliwości uczestników, może wybrać niektóre sytuacje i uzupełnić je własnymi albo potraktować scenariusz jako inspirację do zaplanowania innego przebiegu zajęć realizujących dany cel szczegółowy programu.

Nauczyciele prowadzący zajęcia w oddziałach przedszkolnych wybierają w każdym roku szkolnym scenariusze z każdego z czterech obszarów i realizują je podczas zajęć edukacji przedszkolnej.

Plan realizacji zadań z preorientacji zawodowej w ramach Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego dla oddziałów przedszkolnych w roku szkolnym 2025/26

Tabela 1 Plan realizacji zadań z preorientacji zawodowej w ramach Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego dla oddziałów przedszkolnych w Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Brodłach w roku szkolnym 2025/2026

Lp.	Treści programowe – wymagania szczegółowe (cele ogólne i szczegółowe)	Rodzaj działania (zadanie)	Metody i formy realizacji	Realizatorzy i sojusznicy	Uczestnicy	Terminy	Uwagi
1.	Poznanie siebie.	„Poznajmy się” - gry i symulacje - zachęcanie dzieci do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania ich.	Praca indywidualna.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok	Scenariusz zajęć
		Dzień kropki - zajęcia plastyczne - umożliwienie dzieciom prezentacji swoich zdolności .	Praca indywidualna, w grupach.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Wrzesień 2025	Scenariusz zajęć
		Wyjazdy do teatru	Oglądanie przedstawienia.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Wg ofert	

		Zabawowe formy nauki języka angielskiego.	Nauka wierszyków, rymowanek, piosenek.	Nauczyciel języka angielskiego	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok	Scenariusz zajęć
		Akademia bezpiecznego puchatka.	Praca indywidualna, w grupach.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej.	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok	Scenariusz zajęć
		Czyste powietrze.	Praca indywidualna, w grupach.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok.	
		Skąd się biorą produkty ekologiczne?	Praca indywidualna, w grupach.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej.	Dzieci oddziałów przedszkolnych.	Cały rok.	
		Czuciaki- emocje i relacje.	Praca indywidualna , w grupach.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej.	Dzieci oddziałów przedszkolnych.	Cały rok.	
		Code week.	Praca indywidualna, w grupach.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Paździer nik.	
		Pokaz iluzjonisty.		Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Paździer nik.	
		“Rozwiń skrzydła-działaj.”	-rozwijanie wyobraźni -rozwijanie motoryki małej i dużej -myślenie analityczne.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Wrzesień /grudzień.	

		„Mój przyjaciel stworek-konkurs plastyczny.	-umożliwienie prezentacji własnych uzdolnień.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Październik/ listopad.	
		Konkurs recytatorski: „wiersze Tuwima”	Nauka i recytacja wybranych wierszy.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej.	Dział oddziałów przedszkolnych.	Kwiecień/ maj	
		Coking kids-zajęcia kulinarne.	Nauka przygotowania zdrowych deserów -nauka nowych umiejętności.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dział oddziałów przedszkolnych	Cały rok.	
		Mała joga.	Nauka relaksacji -wzmacnianie ciała. -zdrowy tryb życia. (sport to zdrowie) -sposób spędzania wolnego czasu.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dział oddziałów przedszkolnych	Cały rok.	
		Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie, podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w najbliższym otoczeniu i tych, które wzbudziły zainteresowanie oraz identyfikowanie i opisywanie czynności zawodowych wykonywanych przez te osoby.	-Oglądanie filmów edukacyjnych. - Korzystanie z literatury dziecięcej. - Wycieczki tematyczne. - Pogadanki. - Zabawy tematyczne. -Drama.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok	Scenariusz zajęć
2.	świat zawodów i rynek pracy						

		Spotkania z osobami wykonującymi różne ciekawe zawody: policjant, strażak, pielęgniarka, i inne.	Warsztaty, zajęcia praktyczne, rozmowa.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej, rodzice oraz inni przedstawiciele różnych zawodów.	Dzieci oddziałów przedszkolnych	cały rok	Scenariusz zajęć
		Dzień spa-zajęcia z fryzjerką ,kosmetyczką, fizjoterapeutą.	Zajęcia praktyczne.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej, rodzice oraz inni przedstawiciele różnych zawodów	Dzieci oddziałów przedszkolnych	marzec	
		Umożliwienie dzieciom kontaktu ze sztuką teatralną.	Oglądanie przedstawień w teatrze. Organizowanie własnych przedstawień. Zorganizowanie kąpka teatralnego	Nauczyciele edukacji przedszkolnej,	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok	Scenariusz zajęć
		Współpraca ze szkolną i publiczną biblioteką.	Rozmowa, filmy edukacyjne, zabawy. Poznanie zawodu bibliotekarza, pisarza.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej, bibliotekarz, pisarz	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok	Scenariusz zajęć
		Tworzenie warunków do podejmowania działalności	- Aranżacja sal przedszkolnych: kąpek teatralny, muzyczny,	Nauczyciele edukacji przedszkolnej,	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok	Scenariusz zajęć

		artystycznej w korelacji z innymi obszarami edukacji,	plastyczny, przyrodniczy. - Wystawy prac dzieci: -wystawy wytworów plastycznych i technicznych dzieci -wystawki prac związanych z uroczystościami przedszkolnymi, świętami.				
		Opisywanie różnych funkcji pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach.	- Zorganizowanie wycieczki po przedszkolu. - Przeprowadzenie wywiadu z pracownikami przedszkola. - Zabawy tematyczne.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	I półrocze 2025	Scenariusz zajęć
3.	Rynek edukacyjny oraz uczenia się przez całe życie.	„Podróż w świat edukacji” – omówienie „przystanków” – etapów edukacyjnych z wykorzystaniem technik plastycznych.	Rozmowa, praca plastyczna.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	Cały rok	Scenariusz zajęć
		„Uczę się, bo chcę być...” – nazywanie kolejnych etapów edukacyjnych i nazywanie czynności, których lubi się uczyć.	Rozmowa, metody aktywne.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	II półrocze 2026	Scenariusz zajęć

4.	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.	„Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama, odgrywanie scenek „Kim chciałbym zostać?”	Dzieci dokonują próby samooceny w kontekście ulubionych zajęć - rozmowa, drama.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	cały rok	Scenariusz zajęć
		Jak chciałbym spędzić wakacje? Planowanie odpoczynku - wykonanie pracy plastycznej.	Rozmowa, praca indywidualna.	Nauczyciele edukacji przedszkolnej	Dzieci oddziałów przedszkolnych	czerwiec 2026	Scenariusz zajęć